

การวิเคราะห์ "ข่าวท้องถิ่น" ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี

นางสาวสุดฤทัย เลิศเกษม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-409-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018210

117160759

THE ANALYSIS OF LOCAL NEWS BROADCASTING AT RADIO THAILAND,
RATCHABURI PROVINCIAL STATION

MISS SUDRUETAI LERTKASEM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-409-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ "ชาวท้องถิ่น" ของ สถาบันวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี
นางสาวสุดฤทัย เลิศเกษม
การสื่อสารมวลชน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ปณิ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ปณิ   *ส.ค.*

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

ปณิ

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์)

ปณิ

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

พิมพ์ต้นฉบับแบบคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมที่เขียนผ่านแล้ว

#C350577 : สื่อสารมวลชน

คำสำคัญ : ชาวทองถิ่น/สวท.ราชบุรี/กระบวนการผลิตข่าว/โครงสร้างของข่าว/หน้าที่ของข่าว

สุคเตี้ย เลิศเกษม : การวิเคราะห์ "ชาวทองถิ่น" ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี (THE ANALYSIS OF LOCAL NEWS BROADCASTING AT RADIO THAILAND, RATCHABURI PROVINCIAL STATION)

ชนสถิตย, 110 หน้า ISBN 974-581-409-1

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาวิเคราะห์ข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นสื่อมวลชนของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประชาชนในภูมิภาค โดยมีระยะเวลาในการศึกษาวิเคราะห์ จากเนื้อหาข่าวทั้งหมด ในรอบ 1 ปี คือระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2533 ถึง 30 กันยายน 2534 พร้อมทั้งสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและบันทึกเทปจากผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผลการศึกษา ในลักษณะของการผลิตข่าวนั้น แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการผลิต ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนหลังการผลิต ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวเป็นเสมือนผู้ถือประตู (Gatekeeper) ทำหน้าที่กลั่นกรองและกำหนด (Set) ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อเสนอผู้รับสารซึ่งพ้องกับหลักคุณค่าของข่าว (News Value) จากแนวคิดของ Allan Bell กับ Galtung และ Ruge โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจในการผลิตข่าวนั้นจากพิจารณาของตัวเอง (Strip) โดยอิงหลักการขององค์กร (Frame) ได้แก่ นโยบายในการเผยแพร่ข่าวสารทางราชการของกรมประชาสัมพันธ์ และกรอบจากตัวบุคคล คือ นโยบายของผู้อำนวยการจังหวัด ในการเผยแพร่เรื่องราวต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับ จังหวัดราชบุรี นอกจากนี้ เนื้อหาของข่าวท้องถิ่น ยังผ่านการอธิบายความและกำหนดความหมายมาจากตัวผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของสังคมวิทยาเชิงอธิบายความ (Interpretive Sociologics)

ข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.ราชบุรี ได้ทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายการจัดตั้งสถานีใน 4 ประการ ได้แก่ หน้าที่ในการให้ข่าวสาร (Information or Watchman Function) หน้าที่ชี้แจงนโยบาย (Policy Function) หน้าที่ในการศึกษา (Teaching Function) และหน้าที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Transformation Function) ในบางประเด็นได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาตามหน้าที่ดังกล่าวนี้ พบว่าในแง่ของการเสนอข่าวสารของทางราชการ สามารถกระทำได้ในระดับดี ในขณะที่เกี่ยวกับการสะท้อนปัญหา เพื่อการแก้ไขโดยผ่านทางผู้สื่อข่าวของสถานี ก็พบว่าสามารถกระทำได้ในระดับหนึ่งเช่นกัน

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... สื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Fluc*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *14.9*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในกรอบสี่เหลี่ยมที่มีเส้นขอบด้านใน

C350577 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : LOCAL NEWS/RATCHABURI RADIO/NEWS PROCESS/NEWS STRUCTURE/NEWS DUTY
SUDRUETAI LERTKASEM : THE ANALYSIS OF LOCAL NEWS BROADCASTING AT
RADIO THAILAND, RATCHABURI PROVINCIAL STATION. THESIS ADVISOR :
ASSIS.PROF.PANADDA THANASATIT, 110 PP. ISBN 974-581-409-1

The objective of this research was to analyze local news broadcasted on Radio Thailand, Ratchaburi provincial station, a governmental radio station serving local people. Data of this field research came from content analysis of local news from October 1, 1990 to September 30, 1991, and from depth interviews with key informants who provided details about the local news.

Data showed that news production consisted of three phrases: pre-production, production and post production. All of these phrases were under the control of reporters who acted as gatekeepers in screening the news and setting agendas for the audience. Their criteria in selecting the news, which followed the policies of the Public Relation Department and the Governor of Ratchaburi, corresponded with the news value notions as proposed by Allan Bell, and Galtung and Ruge. Besides, in line with the interpretive sociological notion, the content of the local news was the result of the reporters' depiction and interpretation of the actual events.

In addition to serving the local people, the station, as a local media, did complement the development of the country through the following four functions: information or watchman function, policy function, teaching function and transformation function.

Finally, data also indicated that the ability of Radio Thailand to communicate government messages and to act as a feedback channel was rather limited.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ท่ามกลางงานในหน้าที่อันหนักหน่วง ความรักและแรงเคี้ยวเชิญจากทุกคน
ที่ได้สัมผัส ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับ รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ ประธานโครงการฯ
ผศ.ปนัดดา ธนสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์ หัวหน้าภาควิชา
การสื่อสารมวลชน ที่ทำให้ได้มีโอกาสเข้ามาเรียน และเขียนงานวิจัยเล่มนี้ขึ้นมา

สำหรับทีมงานราชบุรี ซึ่งเป็นแหล่งพักพิงอันอบอุ่น ขอกราบขอบพระคุณ
นพ.สุเทพ ชูใจ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลราชบุรี พร้อมด้วยผู้ให้ข้อมูลหลัก
และทุกท่านที่มีได้เอื้อนเอม

สุดท้าย ขอขอบคุณ พี่ที่รัก ที่มารับส่ง ในวันสอบเข้า และดูแลทุกอย่าง
ตลอดการเรียน ที่สำคัญที่สุด ทุกอย่างที่ได้ทำขึ้นมาทั้งหมดนี้ เพื่อ พ่อ-แม่ และตัวเอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล.....	1
ปัญหาที่วิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ข้อสันนิษฐาน.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 กรอบทฤษฎีและแนวคิด	
ทฤษฎีผู้บิดเบือนประตูลสาร.....	9
ทฤษฎีการกำหนดวาระ.....	11
แนวคิดในเรื่องคุณค่าและโครงสร้างของข่าว.....	14
แนวคิดในเรื่องการสร้างสารให้ตรงกับผู้รับสาร ในประเทศกำลังพัฒนา.....	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
แหล่งข้อมูล.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การนำเสนอข้อมูล.....	39

บทที่ 4	กระบวนการผลิตข้าวท้องถิ่น	
	สภาพการทำงานของฝ่ายข้าว.....	40
	ขั้นตอนก่อนการผลิต.....	42
	แหล่งที่มาของข้าว.....	44
	ขั้นตอนการผลิต.....	46
	การสร้างมุมมองเพื่อการสัมภาษณ์.....	47
	ขั้นตอนหลังการผลิต.....	49
	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรียงลำดับข้าวเพื่ออ่านออกอากาศ..	49
	กระบวนการผลิตข้าว.....	53
บทที่ 5	โครงสร้างเนื้อหาของข้าวท้องถิ่น	
	รูปแบบและสิ่งที่ประกอบขึ้นเป็นเนื้อหาของข้าว.....	60
	การกำหนดคุณค่าของข้าวจากเนื้อหา.....	80
	การสร้างความเป็นจริงในเนื้อหาข้าวท้องถิ่น.....	81
บทที่ 6	บทบาทหน้าที่ของข้าวท้องถิ่น	
	หน้าที่ของข้าวท้องถิ่น ในด้านการตอบสนองความต้องการของ	
	ส่วนราชการในส่วนภูมิภาคและหน้าที่อื่นเป็นประโยชน์ต่อ	
	กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น.....	86
	หน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาชาติ.....	93
บทที่ 7	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	106
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต.....	107
	บรรณานุกรม.....	108
	ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญภาพ

	หน้า
แบบจำลอง ผู้เฝ้าประตู ของไวท์.....	10
แบบจำลองการกำหนดหัวเรื่องของ Mcquail และ Windahl.....	12
ภาพแสดงกระบวนการในขั้นตอนก่อนการผลิตข่าวฯ.....	43
ภาพแสดงกระบวนการผลิตข่าวฯ.....	52
ภาพแสดงการให้ความสนใจคัดเลือกข่าวโดย บก.ข่าว.....	58
ภาพแสดงโครงสร้างเนื้อหาข่าวฯ.....	63
ภาพแสดงปริมาณเนื้อหาข่าวฯ ในรอบ 1 ปี.....	66